

(Əvvəli 4-cü səhifədə)

Səyyad Sərrafın qoşmalarında Ələsgər ruhu duyulduğu kimi, Aşiq Musa gəraylılarına tay gəraylıları da Səyyad Sərrafın uğurlu ədəbi örnəkləridir: "Ömrü qısa olsan belə, Dərib qızlar düzür telə. Gəl atir səp sən bu çölə, Ay incə, kübar bənövşə". Bənövşenin kübarlığını görmək də Səyyad Sərrafa qismət olub. Axı həqiqətən bənövşə hər yerdə - tapdanacaqlarda bitmir. Kübarlığını qoruyur və bəlkə, elə bu kübarlığına görə də həmişə hörmətlə anılır. Qubani «Bənövşə»si bənövşələrin tacıdır. Amma tac da axı ayrı-ayrı daş-qaşlardan bəzək alır. Düşünürəm ki, Səyyad Sərrafın da «Bənövşə»si beləcə hörmətli məqamdadır.

ƏZABLARLA YAŞAMAĞIN DƏYƏRİ

Şair Səyyad Sərrafın «Xosdur əzabın da» kitabı haqqında düşüncələr

Səyyad Sərrafın «Dərd», «Olmadı», «Bilmədi», «Bənövşə», «Məmməd Qədircə», «Məhəbbətim», «Bar yağır» kimi gəraylıları oxunaqlıdır, yadda qalandır. Ümumiyyətlə, Səyyad Sərrafın «Xosdur əzabın da» kitabında gəraylılar xüsusi çəkiyə malikdir. Şair ənənəvi şeir formalarında, xüsusilə, xalq şeiri formalarında istəyinə daha çox nail olur. Bayatılarında, portret yazılarında, satirik duyğularında, qəzəllərində də... şair dövrlə, zamanla bir yerdədir. Ümumiyyətlə, hər hansı bir formada nə yazsa belə «Xosdur əzabın da» hökmünə sadıqdır.

Şair qəzəllərində də həyatının mənasını idealına sədaqətdə görür və bu duyğularını təmiz Azərbaycan dilində vahidənə bir ruhla ifadə eləməyə çalışır. İstəməz oxucu rəğbəti bu səmimi qəzəllərdə də xəsislik eləmir:

*«Dərdinə dolmuş buludam, yağıb leysan olaram,
Duymadıqca məni yar, halı pərişan olaram.*

*Gündə yüz yol öpürəm qəm badəsin, sərxoş olub,
«Şuri-Şahnaz» oxudum, bəlkə dedim Xan olaram.*

*Mən ki, Fərhad deyiləm, dağı - Büsütunu çapım,
Nə də dastan yaradıb şair Zəlimxan olaram.*

*Ver saqi, mey dolu o badəni, hey nuş-can edim,
Qoy olum məsti-xumar, böylə yarımcan olaram.*

*Daşürəkli cananın eşqi ilə Sərraf, bir gün,
Ya ölüb qurtularam, ya da qəzəlcan olaram.*

Rəvan təbli şairin qələmindən çıxdığı hər misradan duyulan bu qəzəli xanəndələrimiz necə də şövqlə oxuyardılar. Xüsusilə, bölgələrdə olan səsli-ünlü xanəndələr Səyyad Sərrafın qəzəllərindən bəhrələne bilirlər. Bu dinləyici üçün də böyük zövq mənbəyi

olardı. Bəzən biz böyük sənətkarlarımızın qəzəllərinin təkrar-təkrar, həddən artıq ifasından da dolayı incik düşürük. Səyyad Sərrafın qəzəllərində söz musiqiyə asanlıqla yatar, sadəcə bunu oxuyan duymalıdır.

«Xosdur əzabın da» kitabı xırda nöqsanlardan da xali deyil. Ciddi redaktəyə ehtiyacı olan misralar da var, mükəmməl olmayan şeirlər də. Bütün bunlar onun mükəmməl poeziyasının üzərinə kölgə sala bilmir. Səyyad Sərraf yaddaşın alt qatından gələn ənənələri sədaqətlə yaşadır.

Bu gün poeziyada müasirlik adı altında klassik ənənələrin mükəmməl formaların dağıdılması prosesi gedir, başqa sözlə, poeziyamız sürətlə nəsrləşir. Bu ağırlıq prosesdə Səyyad Sərraf kimi müəlliflərə hava, su kimi ehtiyac var. Onların əzablarla yaşayan poetik ruhunu hər bir poeziyasevərin qoruması və dəyərləndirməsi vacibdir. Səyyad Sərraf bir neçə şeir kitabının müəllifidir. O, kitabdan-kitaba təkcə cismani yaşına dolmur, kitablar onun yaşının üstünə, həm də mənəvi yaş getirir. Ömrü, həyatı sözlə baş-başə yaşayan şairə bundan sonra da «Xosdur əzabın da» hökmünə sədaqət arzulayırdım.

Doğrudan da əzabsız bir ömür inanmıram ki, axıracan insani dəyərlərə sadıq olsun.

Yuxarıda biz humanizmdən humanizmin insan təbiətindən rolundan, dəyərindən danışmışdıq. Sənətin birinci missiyası insanlığa humanizm təlqin etməkdir - belə demişik. «Xosdur əzabın da» kitabı göstərir ki, Səyyad Sərraf humanizmin qorunması üçün sözüna güvənli keşikçidir.

Yaşamaq və yaratmaq - həyatın mənalı anları yaratmaqla dəyər alır.

Əli Rza XƏLƏFLİ
14.09.2017